

Univerza v Ljubljani
Visoka šola za zdravstvo
Oddelek zdravstvena nega
Redni
Študijsko leto 2001/2002

Datum: 28. 01.2002

PREDMET: FILOZOFIJA ZDRAVSTVENE NEGE IN PROFESIONALNA ETIKA

Seminarska naloga

Tema: Reševanje etične dileme

Avtorji:
P. K.
P. S.
R. S.

Mentor:
M. B. univ. dipl. org,
viš. med. sr.
mg. Predavateljica

1. UVOD

Glede na to, da ima vsak naš varovanec pravico izvedeti, kaj se z njim dogaja, bi morala tudi Arlene Knox izvedeti, kaj je z njenim otrokom. Res je, da zagovarjamo otrokovo stanje, ki bi ob materini napaki lahko bilo usodno zanj, vendar je mati dovolj zgodaj prenehala z neumnostmi. Sedaj si zasluži resnico, izvedeti namreč, da je njen otrok zdrav. Pri majhnem otroku je zagovorništvo zelo pomembno saj dojenček tega še ni zmožen, ne more povedati svojih mnenj. Po drugi po drugi strani zadeva ni v skladu z etiko, zdravnik ne bi smel lagati materi, ki je zaradi tega zelo zaskrbljena. včasih moramo ravnati v skladu s svojimi prepričanji. Tako sta storila tudi medicinska sestra in zdravnik v tem primeru. Glede na to da je bila Arlene dobro poučena o škodljivosti droge in je prenehala z jemanjem ima vseeno pravico izvedeti o stanju otroka. Verjetno bi dobila več motivacije za življenje in bi se lažje soočila s svojim otrokom.

2. METODA DELA

Zgodbica govori o medicinski sestri, ki dela na oddelku za zdravje v veliki bolnišnici. Z Arleno Knox sta se prvič srečali, ko so jo sprejeli k nam na oddelek. Sem jo je napotila medicinska sestra iz urgence, ki je menila, da je lahko Arlenina odvisnost škodljiva na nerojenemu otroku. Povedali so sestri, da je bila Arlena prej odvisna od heroina, toda, ko ji je fant zagrozil, da jo bo zapustil, je z jemanjem heroina prenehala. Kmalu za tem je zanosila. Čez nekaj mesecev, je medicinski sestri ponovno povedala, da ne pije in ne jemlje droge. Sestra je imela nekaj pomislekov, da ji ni govorila resnice, jo je sestra še naprej učila o posledicah, ki jih lahko ima otrok, če bo še naprej jemala droge ali pila alkohol.

Ko je rodila so ji zdravniki povedali, da je njen otrok »blag odvisnik od alkohola«. Ko je medicinska sestra prišla k njej na dom nekaj dni pozneje, je našla Arleno objokano in raztreseno. Medicinska sestra je pogledala otroka in ugotovila, da je odličnega zdravja. Ne kaže niti enega znaka odvisnosti od FAS.

Sestra je pomislila, da je Arlena psihično na tleh, ker skrbi sama zase. Ko je sestra govorila z zdravnikom, ugotovi, da je imela prav. Zdravnik ji je obljubil, da ne bo povedal Arleni resnice (da je otrok zdrav), ker je verjel v to, da je Arlena spoznala, kaj bi se lahko v resnici zgodilo. Rezultat tega pa je da se je » streznila« odločila, da ne bo več pila.

Naše mnenje:

1) ETIČNO NAČELO- je vodilo etičnega odločanja in ravnanja, je avtonomija, dobronamernost, pravičnost.

Medicinska sestra in zdravnik sta ravnala po etičnem načelu dobronamernost, pozabila pa sta da sem sodi tudi pravičnost.

2) ETIČNO RAVNANJE- obnašanja ali ravnanje in odločanje v soglasju z moralnimi standardi/normami ter ukrepanje pri spopadu etičnih vrednot.

Tu tudi nista ravnala v soglasju z moralnimi normami, ozirala sta se na svojo vest, mišljenje.

3) ETIČNA RAZDVOJENOST- v katerem se posameznik težko odloči med dvema enako upravičenima možnostima.

V tem primeru sta se odločila za napačno možnost, menimo, da je zelo pomembna resnica, do človeka in da smo jo dolžni zvedeti.

4) ETIČNE VREDNOTE- vrednote, ki plemenitijo človekova dejanja, ravnanja in značajske poteze. Nanašajo se na odnos do drugih ljudi, ostalih živih bitij in do sebe.

Menimo, da je bilo ravnanje, dejanje in ta poteza nepravilne – neetična.

5) ETIČNO VPRAŠANJE- katerokoli stanje, ki zahteva etično presojo, premislek ali odločanje oziroma usklajevanje etičnih vrednot.

Tu je bila slaba etična presoja, odločanje- saj se je zdravnik po našem mnenju prehitro odločil in ni tehtno premislil posledice dobronamernosti in ne pravičnosti.

3. SKLEP

Načeloma velja, da moramo delati, kar je najbolj koristno za bolnika oz. varovanca, toda ali je lagati prav. V tem primeru, ki nam je bil dan, smo zagovarjali pravice komaj rojenega otroka. Model zagovorništva je resda pomemben in vsakdanji dejavnik v delu medicinske sestre – deluje kot advokat. Medicinska sestra se je morala odločiti, kako bo zagovarjala majhnega otroka – dojenčka – odnos je neodvisen in takšna je tudi odločitev. Medicinska sestra mora dojenčka zaščititi pred škodljivimi vplivi materine odvisnosti, po drugi strani pa mora materi dajati podporo, ji prisluhniti, ji pomagati, njene želje posredovati drugim. Zasedili smo, da ji že nudi pomoč v obliki izobraževanja, vendar pa ji ne zaupa popolnoma in misli, da še vedno pije in jemlje droge.

Ob pogledu na upoštevanje temeljnih etičnih načel ugotovimo, da je medicinska sestra upoštevala načelo dobronamernosti, močno pa je kršila načelo resnicoljubnosti.

Dolžnost medicinske sestre je namreč bolniku oz. varovancu povedati resnico, ne lagati.

Toda, kako se odločiti, v korist otroka ali v korist matere. mati je namreč na tleh, z živci na koncu, otrok pa je zdrav.

Pri modelu etičnega odločanja je medicinska sestra vključena s svojimi lastnimi vrednotami, sposobnostjo presoje in vestjo. V zgodbi je močno izražena dilema, da ali ne. Dileme ni vedno mogoče zadovoljivo rešiti.

V današnjem svetu je vse več takšnega odločanja, ki namesto na plečih zdravnika, slonijo na plečih medicinske sestre.

Da bi bilo takšnih dilem čim manj moramo ljudi obveščati o dilemah, ki nastajajo in ki so velik problem današnjega časa.

LITERATURA:

Mali leksikon terminoloških izrazov v zdravstveni negi, zbornica zdravstvene nege Slovenija; Ljubljana 1999

Filozofija zdravstvene nege in profesionalna etika, Univerza v Ljubljani Visoka šola za zdravstvo, Ljubljana 2001

Kaj imajo skupnega menedžerji in etika, Obzornik zdravstvene nege 2001; št 35, str 222-226
Zapiski iz predavanj filozofija zdravstvene nege in profesionalna etika